

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד

מחלקת הבחינות הארצית

ב' ניסן תשע"א

מבחן הסמכה בהלכות איסור והיתר

- א. יש לענות על 10 שאלות בלבד (אין חובה להקפיד על סדר עניית התשובות).
ב. יש לנמק את התשובות ולציין מקורות הדין (גמרא, ראשונים, שו"ע, וכו').
ג. בתשובתך נא להתמקד בנידון השאלה (לא להאריך בעניינים שאינם נוגעים לשאלה).
ד. יש להקפיד על כתב קריא ברור ומסודר.
בהצלחה!!

1. פריש מהאי גיסא להאי גיסא.
א. מהי מחלוקת הראשונים בעניין דם שפירש ממקום למקום בתוך החתיכה. ומאיזה מקור בגמרא מוכיח כל אחד מהם את שיטתו?
ב. כיצד ישנה השלכה במחלוקת הראשונים הנ"ל, לדין "חתיכה שנתבשלה בדמה". וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א?
ג. כיצד ישנה השלכה במחלוקת הנ"ל, לדין "מליחה בכלי שאינו מנוקב", וכיצד פוסקים המחבר והרמ"א בזה?
2. מליח כרותח דצלי.
א. קי"מ"ל "מליח כרותח דצלי" – מהי הנפק"מ להלכה שהרתיחה היא כצלי, פרט את שיטות הראשונים.
ב. האם דין "מליח כרותח" זה בתוך שיעור מליחה או לאחר שיעור מליחה – מהי הסתירה בשו"ע? וכיצד מיישבים זאת נושאי כליו?
ג. מהי דעת הרמ"א בדין הנ"ל? (סעיף ב') ומהיכן שאב את מקורו? פרט.
3. תולעת בדג.
עקרת בית בישלה דגים בקדרה ונמצאת תולעת בראש אחד הדגים. ולא היה בקדרה ששים כנגד הראש (אך היה ששים כנגד התולעת).
א. מה דינה של הקדרה? ומה דינו של ראש הדג? הסבר ופרט.
ב. בישל בקדרה עוף ונמצא לב דבוק בעוף, ולא היה בעוף ששים כנגד הלב (אך היה בקדרה ששים כנגד הלב). מה דינה של הקדרה ומה דינו של העוף? מה ההבדל בין המקרה הזה לבין המקרה הנ"ל (בסעיף א') – הסבר.
4. נגיעות בין כלים.
א. אישה הניחה על גבי הכיריים סיר בשרי וסיר חלבי. ברגע של חוסר ריכוז, כשהרימה את מכסי הסירים על מנת לבחון את טיב התבשיל, החליפה האישה בטעות בין המכסים. את המכסה החלבי הניחה על גבי סיר הבשר, ואת המכסה הבשרי הניחה על גבי סיר החלב – מה דינם של תבשילים אלו?
ב. נשפך חלב רותח על גבי השיש במטבח. והעמידו עליו סיר בשרי רותח. מה דינו של הסיר ומה דין התבשיל שבתוכו?
5. מקצת כלי ככולו.
א. השתמש באיסור במקצת הכלי (תחב מקצת כף חלבית בקדרה בשרית), האם צריך ביטול כנגד כל הכלי? – ציין את השיטות ופסקי השו"ע והרמ"א.
ב. השתמש לאיסור במקצת הכלי, האם די להכשיר את מקצת הכלי? פרט את השיטות ופסקי השו"ע והרמ"א.
6. נטל"פ בדבר חריף. [סעיף ב' לשאלה - מעבר לעמוד]
א. אורז מעורב עם בצל שבושל בקדרה בשרית שאינה בת יומה בדרך זו: בתחילה טיגנו את הבצלים בלבד עם שמן בקדרה הבשרית שאינה בת יומה. ואח"כ הוסיפו את האורז ועירבו עם הבצלים – האם מותר לאכול את האורז עם חלב? פרט את דעות השו"ע והרמ"א בזה.

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד

מחלקת הבחינות הארצית

ב. בישלו בקדרת איסור תבשיל שהאיסור נותן בו טעם לשבח. ואח"כ בישלו בקדרת האיסור הנ"ל תבשיל אחר, שהאיסור הראשון נותן בו טעם לפגם. – מה דינו של התבשיל השני, מהי מחלוקת האחרונים בזה ומהי סברתם?

7. מעשה במטבח ישיבה.

מעשה שהיה במטבח ישיבה: הכינו סלט, וקצצו מספר עובדים כמות גדולה של ירקות (עגבניות, מלפפונים וכדו'), ובנוסף קצצו גם בצלים לסלט. לאחר שערבבו את כל הירקות עם הבצלים, נודע ששני העובדים שקצצו את הבצלים, אחד השתמש בסכין חלבית ב"י ואחד השתמש בסכין בשרית ב"י – מה דינו של הסלט? (בהנחה שכמות הבצלים שנחתכו בסכין הבשרית והחלבית אינה שווה), חווה דעתך, ובסס תשובתך עד לפסק ההלכה.

8. ספק בחסרון ידיעה.

א. איסור שנתערב בהיתר והוא לפנינו ואי אפשר לעמוד על שיעורו – מה דינו? מהם הטעמים השונים לזה, ומהו מקור הדין?
ב. ביו"ד ע"ס פ"א פוסק השו"ע: גבינות שנעשו מחלב בהמה שנמצאו בה סירות, ולא ידוע מתי היא נחלבה (האם לפני שנולדו הסירות או לאחר מכן) – מותרות מטעם ס"ס – מדוע זה לא ספק חסרון ידיעה?
ג. נפל איסור דרבנן שלא בפנינו, ואין אנו יודעים כמה איסור נפל [בכדי שנשער שישים היתר כנגדו] – מה הדין, ומדוע?

9. ביטול דבר חשוב.

א. עוגה שנאפתה מקמח איסור, ונפרסה לפרוסות. ונתערבו פרוסות האיסור בפרוסות עוגה של היתר – האם הם בטלים ברוב? פרט והסבר מדוע.
ב. תבנית חלבית ב"י שנתערבה בין תבניות בשריות ב"י – האם היא בטילה ברוב – הסבר מדוע.

10. עירוי היתר על איסור.

א. עירה מכלי שיש בו שומן כשר לתוך כלי שיש בו שומן איסור רותח – מה דינו של כלי השומן הכשר – כתוב את הדין והטעמים השונים. והאם יש נ"מ ביניהם?
ב. האם מותר לערות תבשיל רותח מכלי פסח לתוך כלי חמץ? (כשרוצה להשתמש בכלי לפסח) – כיצד זה תלוי בסעיף א'.
ג. עירה מרק רותח על גבי נבלה המונחת בסיר. ובגמר העירוי היה ששים בעירוי כנגד הנבלה – מה דין המרק ומדוע?

11. ספק ספיקא.

א. מהי מחלוקת הראשונים בדין ספק בגוף ספק בתערובת – ומהם טעמי מחלוקתם?
ב. האם יש הבדל אם נודע הספק קודם שנתערב או לא?
ג. האם מחלוקת הראשונים הנ"ל, היא גם אם הספק הראשון הוא בתערובת חד בחד – הסבר מדוע.

12. טבילת כלים.

א. אדם שהתארח אצל חברו, וחברו הפציר בו לאכול ולשתות. לאורח לא היה נעים לסרב לבקשת המארח, על אף שידע שהכלים (שהם תוצרת חו"ל) אינם טבולים – האם האורח נהג כשורה? הוכח!
ב. משפחה ערכה אירוע משפחתי ושאלה כלים מגמ"ח – אך הכלים לא היו טבולים. (הכלים תוצרת חו"ל) – האם מחובתם לטבול כלים אלו טרם השימוש בהם בסעודה המשפחתית? פרט ובאר.